

Onze vraag:

Er komen **structurele middelen voor etnisch-culturele verenigingen** om te werken aan participatie, inspraak en empowerment van etnisch-culturele minderheden. Dit kan vanuit het 'integratiebeleid' en/of vanuit de verschillende sectoren.

Waarom deze vraag?

De etnisch-culturele verenigingen zitten in de lift. Vlaanderen telt 13 etnisch-culturele federaties met samen zo'n 2000 lokale groepen, en er komen er nog regelmatig bij. Reden tot juichen dus, want deze zelforganisaties brengen mensen met verschillende culturele achtergronden samen, stimuleren hen om zich te ontplooien en geven hen een stem.

Maar voor dit succes betalen ze ook een prijs. Het interculturele middenveld kraakt namelijk onder de verwachtingen. Alleen al de opdrachten die de zelforganisaties officieel hebben en waarvoor ze subsidies krijgen, houden hen voltijds bezig: maatschappelijke activering, gemeenschapsvorming, cultuurparticipatie en vorming van de achterban. Daarnaast worden ze langs alle kanten bestookt met vragen van overheden, voorzieningen, instanties en vanuit de achterban zelf. Ze hebben simpelweg niet de draagkracht om alle verwachtingen in te lossen. Ze willen wel en ze doen wat ze kunnen, maar er is te weinig tijd, er zijn te weinig mensen en middelen. Toch worden ze er op aangesproken. Zo gaan er kansen verloren, zowel voor de verenigingen als voor de samenleving. Het Minderhedenforum vraagt dat de overheid de meerwaarde erkent van de etnisch-culturele verenigingen, die deuren openen voor mensen met een migratieachtergrond.

	<p>CD&V antwoordde ons:</p> <p>CD&V is zich sterk bewust van de rol van het sociaal-cultureel werk in de samenleving. Werken aan zingeving en emancipatie in functie van persoonlijke en maatschappelijke ontplooiing staan hierbij voorop. Het sociaal-cultureel verenigingsleven speelt hierbij een sleutelrol. Zowel verenigingen die inclusief werken als specifiek etnisch-culturele verenigingen dragen bij aan de participatie en inspraak van etnisch-culturele minderheden. In die optiek wil CD&V deze verenigingen blijvend ondersteunen.</p> <p>In het partijprogramma schrijft CD&V op p. 32:</p> <p>De sociaal-culturele sector versterken zodat ze kan blijven zorgen voor ontmoeting, ontspanning, gemeenschapsvorming, zelfontplooiing, sociale innovatie en creatief denkvermogen. In het kader van het</p>
--	---

diversiteitsbeleid krijgen migrantenfederaties extra ondersteuning;

Verder staat er niets specifiek over etnisch-culturele verenigingen as such. De partij legt wel heel erg de nadruk op het belang van het verenigingsleven in het algemeen. Die thematiek wordt op vele plaatsen van het programma aangeraakt en uitgewerkt.

In de congrestekst 'Innesto' noemt CD&V het verenigingsleven van etnisch-culturele minderheden niet expliciet. Er staat wel op p. 14:

Vanuit de optiek van personen, vrijheid en verantwoordelijkheid, komt empowerment voor als een kameleon: in iedere situatie, afhankelijk van de betrokken personen en betreffende context, krijgt empowerment een andere kleur. De ene persoon dient op die manier versterkt te worden, de andere persoon op een andere manier. In de ene situatie betekent empowerment dit, in een andere situatie – bij dezelfde persoon – dan weer dat. Ieders persoonlijkheid, draagkracht, situatie, kansen en verlangens zijn verschillend. Zo ook de empowerment die eenieder nodig heeft én die eenieder kan geven.

En op p 59:

Streven naar een grotere participatie van allochtonen aan het beleid. Dat geldt niet enkel voor het specifieke minderhedenbeleid, maar ook voor andere domeinen als sport, cultuur en jeugd. Een belangrijke plaats is hier weggelegd voor het middenveld;

Nog meer een beroep doen op aanspreekpunten in de verschillende gemeenschappen. Het is immers bewezen dat mensen die binnen de gemeenschap aanzien genieten vaak een grotere invloed hebben dan mensen van buitenaf. Deze personen kunnen een brug vormen tussen de overheid, de allochtone gemeenschappen en de autochtone gemeenschap;

Conclusie: CD&V gaat eerder akkoord. De partij wil etnisch-culturele verenigingen blijvend ondersteunen. Of dat volgens de partij dan via meer structurele middelen moet gaan, zoals wij vragen, is niet duidelijk. Evenmin is het duidelijk welk(e) beleidsdomein(en) zouden moeten financieren. CD&V is voorstander van een sterk verenigingsleven en kant zich niet tegen verenigingen voor en door etnisch-culturele minderheden. Integendeel: de partij benadrukt dat empowerment op verschillende manieren kan en moet.

Sp.a antwoordde ons:

Akkoord. Vanuit het integratiebeleid zijn er nu al structurele middelen voor het Minderhedenforum. Als het van sp.a afhangt, wordt deze ondersteuning de komende jaren versterkt, want het Minderhedenforum levert uitstekend werk. Ook vanuit andere sectoren willen we structurele ondersteuning bieden, bijvoorbeeld via de voorgestelde projectoproep voor structurele participatieprojecten van etnisch-culturele verenigingen in domeinen als onderwijs, werk of armoede.

In haar partijprogramma schrijft sp.a, op p. 873 in het luik 'interculturaliteit als opstap naar een gedeelde cultuur':

(voorstel 873) sp.a gelooft in zelforganisaties, verenigingen waar mensen zichzelf organiseren, ook op basis van een gemeenschappelijke etnisch-culturele identiteit. Deze verenigingen bieden kansen om de culturele eigenheid van diverse gemeenschappen te koesteren. Ze vormen noodzakelijke bruggen naar vele andere spelers, niet het minst de overheid.

(voorstel 875) sp.a respecteert de expertise van sociaal-culturele organisaties die werken met kansengroepen. We erkennen hen hier meer voor en betrekken hen meer bij het participatiebeleid en roepen ook op om de expertise die bij deze organisaties ontwikkeld is meer te valoriseren in de werking van meer gevestigde culturele – en kunstorganisaties.

En op p. 230, in het luik 'Investeren in samenleven':

(voorstel 1028) Het verenigingsleven is de plaats bij uitstek om met diversiteit te leren omgaan. We ondersteunen verenigingen voor etnisch-culturele minderheden, holebi's, vrouwen en mensen met een handicap. Deze verenigingen halen vaak achtergestelde minderheden uit hun sociaal isolement en vormen een brugfunctie naar de scholen, hulpdiensten, de overheid en de rest van de samenleving. We geloven sterk in deze emancipatie van onderuit. Via gerichte subsidies stimuleren we ook de samenwerking tussen verenigingen. Ontmoeting en open discussie staan hierin centraal. (...)

Conclusie: sp.a is over de hele lijn akkoord met onze aanbeveling rond de financiering van etnisch-culturele verenigingen en geeft er ook ruim de aandacht aan in haar partijprogramma.

N-VA antwoordde ons:

Niet akkoord. Een sterk verenigingsleven met enthousiaste vrijwilligers is een uiting van engagement en burgerzin en vormt het cement van een solidaire samenleving, daar is N-VA van overtuigd.

Het rijke verenigingsleven in Vlaanderen is vaak een bron van lovenswaardige initiatieven en van solidariteit. Dat geldt even zeer voor verenigingen van personen van vreemde herkomst: zij zijn vaak een steun voor nieuwkomers, een middel voor emancipatie en een manier om te komen tot meer participatie. N-VA vindt het echter niet vanzelfsprekend dat zij hiervoor structureel gefinancierd worden.

N-VA is voor vrij initiatief en zeker geen voorstander van een institutionalisering van verenigingen. Bovendien pleit N-VA voor meer inclusiviteit. Naast bestaande verenigingen op basis van herkomst, geloof, interesse, hobby, leeftijd,... dringt ook een grotere diversiteit van het "traditionele middenveld" zich op. Willen we echt het "wij-zij-denken" overstijgen, dan is een extra zuil het laatste wat we nodig hebben.

In haar partijprogramma, schrijft N-VA:

Niets expliciet over etnisch-culturele verenigingen.

Wel volgende passage, op p. 59:

Voor de verenigingen, bewegingen en open vormingsinstellingen van het sociaal-cultureel volwassenenwerk implementeren we, na overleg, een nieuwe regeling die de meerjarig gefinancierde organisaties in staat moet stellen meer flexibel te werken, die hun opdracht voor vorming, opleiding en leernetwerken expliciteert en die bijzondere aandacht geeft aan organisaties die emanciperend werken met kansengroepen en zo een brugfunctie kunnen vervullen. We stellen de vereiste van 'voldoende draagvlak en relevantie op Vlaams niveau' scherper. 'Managementaanpak' en 'beheersing van de overheadkosten' worden eveneens toetsingscriteria.

Conclusie: N-VA is niet helemaal eenduidig in haar antwoord. De partij is wel voorstander van een sterk verenigingsleven, maar dat moet niet noodzakelijk leiden tot structurele financiering. Verder erkent N-VA de rol van 'verenigingen van personen van vreemde afkomst' maar lijkt ze toch eerder voorstander van een inclusieve manier van werken.

Open VLD antwoordde ons:

Open Vld kan hiermee niet akkoord gaan. In het nieuwe inburgeringsdecreet werd bepaald dat het Minderhedenforum erkend wordt als participatieorganisatie en de middelen krijgt om een meer gebiedsgerichte werking te ontplooiën. Structurele middelen toekennen aan etnisch-culturele minderheden hoeft voor Open Vld niet vanuit de verschillende sectoren te gebeuren. Met betrekking tot een proefproject jeugdbeweging voor jongeren van allochtone origine in Antwerpen heeft Open Vld gesteld dat de overheid inclusie en integratie dient te stimuleren, waarbij het verenigingsleven een afspiegeling is van de bevolking. Iedereen hoort dan ook welkom te zijn in bijvoorbeeld een jeugdvereniging. Aparte middelen geven aan jeugdverenigingen die zich naar etnisch-culturele minderheden richten is niet het juiste signaal. Beter zou zijn om de middelen te investeren in dezelfde wijken en in de verbetering van de toeleiding vanuit onderwijs naar jeugdbewegingen. Vanaf 2014 wordt overigens de invulling van de aandacht voor kansengroepen binnen het jeugdwerk toevertrouwd aan de gemeenten en provincies.

In haar partijprogramma en congresteksten zegt Open VLD:

Niet over dit onderwerp.

Conclusie: Open VLD gaat niet akkoord met onze vraag. In haar partijprogramma wordt niet alleen geen aandacht besteed aan het etnisch-culturele middenveld; er is niets terug te vinden over (de rol van) het verenigingsleven tout court.

PVDA antwoordde ons:

Discriminatie en racisme belangen het geheel van de wereld van de arbeid aan. Als een groep arbeiders niet dezelfde rechten heeft als de anderen, wordt die groep gedwongen om slechtere loon- en arbeidsvoorwaarden te aanvaarden. Daardoor geraken de loon- en arbeidsvoorwaarden van iedereen onder druk. Racisme is ook een instrument ingezet in een “verdeel en heers” - politiek. Het keert degenen die schrik hebben alles te verliezen, tegen hen die niets hebben. De PVDA+ noteert ook de tendens waarbij de overheden het autonome middenveld reduceert tot uitvoerder van het beleid en de kritische stemmen in het middenveld de mond snoert.

PVDA + stelt vast dat het socio-cultureel verenigingsleven, ic. van mensen met migratieachtergrond, een belangrijke rol speelt in de emancipatie, de inspraak en de participatie aan de

samenleving. Er worden te weinig middelen aan dat verenigingsleven toegekend, terwijl overheden, publieke instanties (VDAB, OCMQ, LOP...), de media etc. wel beroep doen op datzelfde verenigingsleven en een grote verantwoordelijkheid op hun schouders leggen.

Diversiteit is een realiteit. PVDA+ wil een beleidslijn die pluralisme actief promoot.

- We promoten activiteiten die een beroep doen op de aanwezige diversiteit en die uitwisseling stimuleren. We promoten culturele en artistieke uitwisseling en samenwerking.
- We zetten in op solidariteit in plaats van op concurrentie aan de onderkant. We zetten in op de gezamenlijke belangen (veiligheid, leefbaarheid van wijken, voldoende kinderopvang, grondrechten...) en we pleiten voor bemiddeling bij conflicten of tegengestelde belangen (gebruik van de openbare ruimte...)
- We verzetten ons tegen de snoei in de subsidies voor het middenveld: Samenlevingsopbouw, buurtwerk, straathoekwerk, de werking Maatschappelijk Kwetsbare Jongeren, het allochtone middenveld (Minderhedenforum), Verenigingen waar Armen het Woord Nemen... De overheid moet niet in de plaats treden van dat middenveld.
- We verzetten ons tegen de verschuiving naar een sanctionerend (GAS-boetes), repressief (na de GAS-sanctie moet je bij de GAS-bemiddelaar komen, verplicht vrijwilligerswerk) en 'aanklampend' beleid waarbij de hulpverleners meldplicht krijgen en de begeleiding van 'cliënten' een schakel wordt in de curatief-repressieve ketting (politie, GAS-ambtenaar, bemiddelaar, maatschappelijk werker).

PVDA+ steunt de eis.

In haar partijprogramma schrijft PVDA+ op p. 56:

We verzetten ons tegen de snoei in de subsidies voor het middenveld: Samenlevingsopbouw, buurtwerk, straathoekwerk, de werking Maatschappelijk Kwetsbare Jongeren, het allochtone middenveld (Minderhedenforum), Verenigingen waar Armen het Woord Nemen... De overheid moet niet in de plaats treden van dat middenveld.

Conclusie: PVDA+ gaat akkoord maar is niet concreet over hoe het (etnisch-culturele) verenigingsleven moet gefinancierd worden (structureel of op andere wijze).

Groen antwoordde ons:

Akkoord. Terwijl deze verenigingen de afgelopen jaren een spectaculaire groei kenden, werden hun subsidies aanzienlijk verminderd. Als deze verenigingen alle verwachtingen en bijbehorende functies moeten invullen, dienen ze ook de middelen te krijgen om die waar te maken.

In haar partijprogramma heeft Groen veel aandacht voor de rol van het etnisch-culturele middenveld:

Op p. 239 vinden we de letterlijke passage terug die Groen ons stuurde als antwoord op onze vraag (zie boven).

Op p. 277, in het luik over sociaal-cultureel werk, lezen we:

De subsidieregelingen zijn al te veel geënt op het 'gemiddelde' Vlaanderen. Buurt- en wijkinitiatieven verdienen blijvende aandacht. Maar er is meer. In het verstedelijkte Vlaanderen moet het sociaal-cultureel werk net de steden kunnen 'heroveren', in vele gedaanten en vormen. Dat vereist aangepaste decreten.

De reguliere verenigingen zijn beter omkaderd om kwaliteitsvolle dossiers te schrijven. En de subsidiecriteria zijn onvoldoende cultuurneutraal. Die moeten aangepast worden om het brede sociaal-cultureel werk een volwaardige plaats te geven.

Eenzijds moet ruimte gemaakt worden voor initiatieven die vertrekken vanuit een gedeelde identiteit of een culturele gemeenschap. Anderzijds moeten we inzetten op gedeelde ruimtes, bruggen waar mensen elkaar tegenkomen. Daarvoor moeten we zoeken naar nieuwe hybride vormen. Als we ons niet kunnen uitdrukken, kunnen we niet communiceren.

En de overheid? Die moet ondersteuning bieden, niet alleen materieel of in centen maar ook moreel, aan elke vorm van zelforganisatie en verenigingsleven in welke vorm of met welke methode ze ook werken, in werkingen van korte of langdurige aard. Het komt erop aan hen niet te ont- maar aan te moedigen. Ook stoppen met het verkokeren van ondersteuningsmechanismes. Er moet ruimte zijn voor experiment en innovatie van sociaal-culturele projecten en organisaties.

En op p. 226, in het luik 'jongeren in kwetsbare posities':

Groen draagt het jeugdwerk een warm hart toe. Groen wil zowel jeugdwerkvormen gericht op specifieke doelgroepen als inspanningen voor de toegankelijkheid van bestaande organisaties ondersteunen. Veel zelforganisaties met etnisch-culturele minderheden hebben eigen vormen van jeugdwerk uitgebouwd die weinig interageren met het 'klassieke' jeugdwerk. Groen wil extra inspanningen ondersteunen voor kadervorming en uitwisseling tussen beide. Dat vereist ook een sterker perspectief op diversiteit in het reguliere jeugdwerkbeleid. Diversiteit is niet alleen kleur brengen in organisatie en beleid, maar is vooral leren omgaan met verschillen en gelijkenissen. Hier moet er afstemming gebeuren met andere beleidsdomeinen, zoals onderwijs, sport en welzijn. Ondersteuning van organisaties van etnisch-culturele minderheden en de integratie van doelgroepen in bestaande verenigingen zijn niet tegengesteld, maar vullen elkaar aan. Groen pleit voor het blijvend ondersteunen van verenigingen die zich richten op maatschappelijk achtergestelde kinderen en jongeren.

Conclusie: *Groen is over de hele lijn akkoord met onze aanbeveling rond de financiering van etnisch-culturele verenigingen en geeft er ook ruim de aandacht aan in haar partijprogramma.*

